

TÜ raamatupidamine

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Mary Mägi
Farm In TÜ raamatupidaja
Jaanuar 2018

Sissejuhatuseks

- **Tulundusühistu** on äriühing, mille eesmärk on toetada ja soodustada oma liikmete majanduslikke huve läbi ühise majandustegevuse. Liikmed osalevad ühistus tarbijate, hankijate, tööpanuse või teenuse kasutamise kaudu, st ühistud jaotatakse teenuse liigi järgi.

Not-for-profit

- **Kohalduvad seadused:**

Tulundusühistuseadus

Äriseadustik

Tsiivilseadustiku üldosa seadus

Tsiviilkohtumenetluse seadus

- Ühistu saab asutada vähemalt kaks isikut.

- **Ühistu vastutab oma kohustuste eest oma varaga.** Ühistu liige ei vastuta isiklikult ühistu kohustuste eest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Kui põhikirjaga ei ole ette nähtud ühistu liikmete isiklikku vastutust ühistu kohustuste eest, peab osakapital olema vähemalt 2 500 €.
- **Liikmelisusest**
  - Liikmel alati ainult üks hääl, sõltumata osamaksu suurusest.
  - Liikmeid tuleb kohelda võrdsetel asjaoludel võrdselt.
  - Liikmete õiguste teostamine toimub üldkoosolekul.
  - Liikmed saavad teavet ühistu majandustegevuse kohta juhatusest üldkoosolekul.
  - Dokumentidega tutvumise õigus on liikmetel piiratud.
- Tulundusühistu osakapital koosneb liikmete osamaksudest.
- Ühistu asutamiseks sõlmivad asutajad asutamislepingu ja kinnitavad põhikirja, mis peavad olema notariaalselt tõestatud ja millele kirjutavad alla kõik asutajad.

Eelarve

Kui sul pole eesmärki, ei jõua sa iial kohale. Eesmärgid on olulised saavutamaks seda, millest unistame või kuhu soovime jõuda. Ettevõttes on eelarve parimaks abivahendiks liikumaks eesmärkide poole. Seega eelarve on juhtimise tööriist.

Eelarve on kavandatud tegevuste (plaanide) ja oodatavate tulemuste esitus rahalises väljenduses.

Eelarveperiood on ajavahemik, mille kohta eelarve koostatakse.

Traditsiooniliselt on organisatsiooni eelarveperiood sama, mis majandusaasta. . Eelarveperioodide sünkroniseerimine majandusaastaga võimaldab tegelikke tulemusi ja eelarvestatud summasid paremini võrrelda.

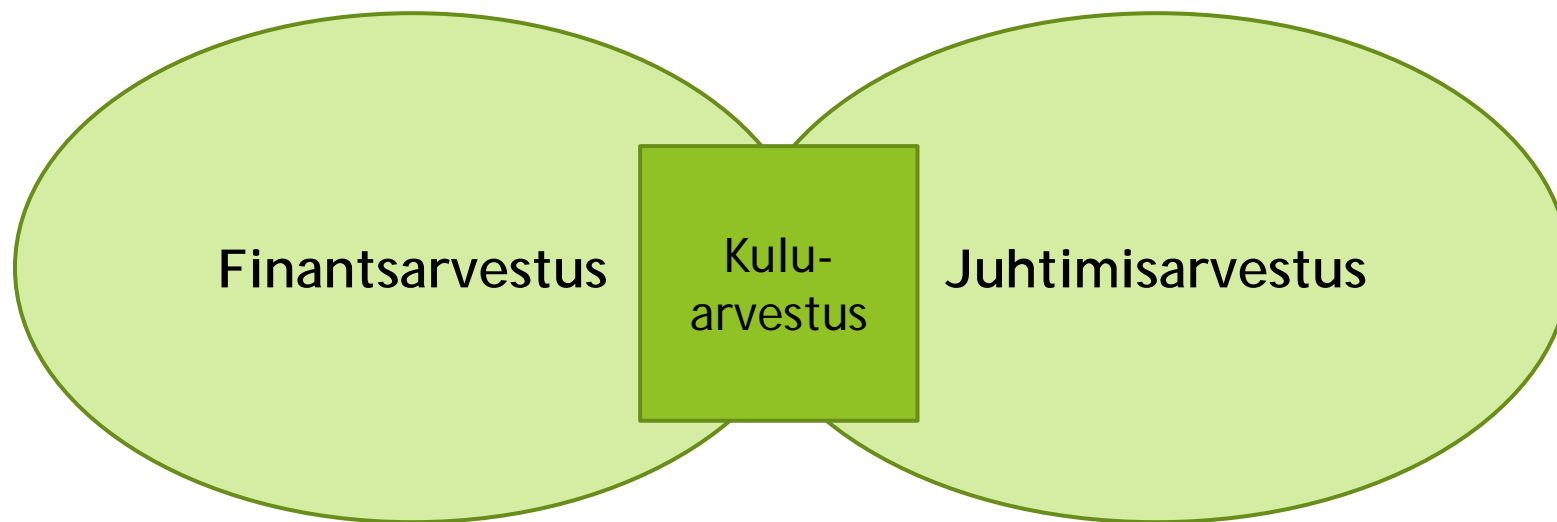
Miks on eelarve koostamine oluline:

- ▶ Eelarvete abil mõtestatakse lahti ja täpsustatakse strateegiad ning nende elluviimiseks vajalikke ressursse ja tegevusi
- ▶ Läbi eelarvestamise luuakse eeldused ressursside optimaalseks kasutamiseks
- ▶ Eelarvete koostamise abil saab määratleda kindlaks tulevaste perioodidega seotud probleemid ning leida võimalikud pudelikaelad
- ▶ Eelarvestamisel defineerivad omanikud ja tippjuhtkond perioodi eesmärgid ning eelarvetest lähtuvalt koostatud tegevusplaan annab igale töötajale teada, mida ja millal tuleb teha, et kindlustada püstitatud eesmärkide saavutamine
- ▶ Tegevusperioodi lõpus kasutatakse eelarvet tulemuslikkuse hindamise alusena. Eelarves toodud eelarvestatud näitajad loovad võrdlusbaasi tegelike tulemuste hindamiseks ning võrdlevanalüüsiks.

Eelarvestamise protsess

Organisatsiooni majandusarvestus

TUNNUS	FINANTSARVESTUS	JUHTIMISARVESTUS
Inforarbijad	Välisarbijad Suur rühm, mille liikmed on põhilised tundmatud	Sisetarbijad (eri tasemete juhid) Suhteliselt väike rühm, mille liikmed on teada
Eesmärk	Õige ja õiglase hinnangu andmine ettevõtte majandustulemuse kohta	Objektiivne pilt ettevõttesisestest majandustulemuse kujunemisest
Ajaline suunitlus	Minevik	Tulevik
	Aruandlus selle kohta, mis on toimunud	Informatsiooni ettevalmistamine planeerimiseks ja otsuste langetamiseks
Objektid	Organisatsioon kui tervik	Organisatsiooni või selle tegevuse lülid, kuid ka organisatsioon tervikuna
Reglementeeritus	Reguleeritud riiklike õigusaktidega (raamatupidamise seadus, juhendid, standardid)	On reglementeeritud organisatsiooni siseste instruksioonidega, planeerimis- ja aruandluskeemidega

Farm In TÜ finants- ja juhtimisarvestus

Juhatusesele esitatakse igakuiselt:

- ▶ Bilanss
- ▶ Kasumiaranne
- ▶ Müügikäive aruanded aastate kui ka kuude lõikes
- ▶ Ühistute ostude kokkuvõtted, sh võrdlused eelmiste perioodidega
- ▶ Ühistute osakaal kogu käibest
- ▶ Kaubagruppide müügikäivete analüüsid
- ▶ Söötade müügianalüüsid nii eurodes kui ka tonnides

Finantsarvestuse ja -juhtimise kontroll

- ▶ Revisjon
- ▶ Audiitorkontroll
- ▶ Audit

Kõige levinumad kasutatavad finantskovenandid

- ▶ Omakapitali osakaal (Equity ratio) -
omakapital / (kohustused+omakapital) x 100 (hea tase algab 30%-st)
- ▶ Koguvõla ja EBITDA suhe (DEBT/EBITDA)* -
intressikandvad võlakohustused/EBITDA
(hea tase on 2,5 - 3, kõrge risk algab 5-st)
- ▶ Laenumaksete ja intresside kattekordaja (DSCR)* -
EBITDA/perioodi laenu- ja intressimaksed (hea tase algab 1,3-st)
- ▶ Likviidsuskordaja (Current ratio)* -
käibevara/lühiajalised kohustused (hea tase algab 1,1-1,2-st)